

Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych

Opracowana przez Zespół ds. Standardów
Data dokumentu: 2018-11-30

Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych opiera się na deklaracjach składanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Kryterium decydującym o zaliczeniu do danej kategorii jest zgodność rzeczywistej polityki inwestycyjnej z definicją danej kategorii. W przypadku, gdy postanowienia statutu funduszu są szersze względem faktycznie realizowanej polityki inwestycyjnej i składu portfela, należy kierować się rzeczywistą polityką inwestycyjną. Deklaracje przynależności do danej kategorii są weryfikowane przez IZFA pod kątem ich zgodności z realizowaną polityką inwestycyjną i składami portfeli.

I. Klasyfikacja geograficzna

Wśród funduszy wyróżnia się następujące kategorie określające specjalizację geograficzną:

- 1) Fundusze rynków rozwiniętych
- 2) Fundusze rynków wschodzących
- 3) Fundusze rynku globalnego
- 4) Fundusze rynków regionalnych, które dzielą się na:
 - a) Fundusze rynku krajowego
 - b) Fundusze rynku europejskiego
 - c) Fundusze krajów Europy Środkowej i Wschodniej (CEE)
 - d) Fundusz rynku amerykańskiego (USA)
 - e) Fundusze regionu Azji i Pacyfiku

Specjalizację geograficzną określa się na podstawie krajów pochodzenia emitentów papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego funduszu. Udział instrumentów finansowych emitowanych przez podmioty z siedzibą w danym kraju (poz. 1) lub regionie (poz. 2–5) powinien stanowić co najmniej 66% aktywów funduszu.

W formularzu do raportowania w tej klasyfikacji do funduszu należy przypisać jedną z następujących wartości:

Region
Developed_Markets
Emerging_Markets
Global
Domestic
European
CEE_Countries
North_America
Asia_Pacific

II. Klasyfikacja inwestycyjna

1. Fundusze akcji

Fundusz akcji inwestuje przede wszystkim w akcje oraz inne udziałowe papiery wartościowe (prawa do akcji, kwity depozytowe).

Fundusz akcji powinien spełniać co najmniej jeden z następujących warunków:

- efektywny udział w aktywach funduszu akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych wynosi co najmniej 66%,
- fundusz inwestuje przede wszystkim w akcje i inne udziałowe papiery wartościowe oraz posiada benchmark będący możliwym do odwzorowania portfelem lokat, w którym udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych wynosi co najmniej 90%,

Niezależnie od podziału określającego specjalizację geograficzną fundusze akcji dzieli się na następujące segmenty:

- 1) Fundusze uniwersalne
- 2) Fundusze indeksowe
- 3) Fundusze małych i średnich spółek
- 4) Fundusze sektorowe

Fundusz jest klasyfikowany jako indeksowy, jeśli dąży do odwzorowania, ścisłego lub przybliżonego, zmian określonego indeksu rynku akcji, określonej krotności tego indeksu lub zmian odwrotnych do zmian tego indeksu. Fundusz jest klasyfikowany jako fundusz małych i średnich spółek lub sektorowy, jeśli udział instrumentów finansowych związanych z segmentem małych i średnich spółek lub danym sektorem stanowi co najmniej 66% aktywów funduszu.

W formularzu do raportowania w tej klasyfikacji do funduszu należy przypisać jedną z następujących wartości:

Profile
Equity_Universal
Equity_Index
Equity_Small&medium_cap
Equity_Sector

2. Fundusze mieszane

Fundusze mieszane inwestują w różne klasy aktywów, np. w udziałowe papiery wartościowe (w tym akcje), papiery o stałym dochodzie (obligacje, instrumenty rynku pieniężnego).

Wśród funduszy mieszanych wyróżnia się następujące kategorie funduszy:

- 1) Fundusze z ochroną kapitału, dla których podstawową zasadą polityki inwestycyjnej jest dążenie do zabezpieczenia przed spadkiem wartości jednostki uczestnictwa lub certyfikatu inwestycyjnego poniżej określonego poziomu poprzez alokowanie portfela inwestycyjnego w udziałowe papiery wartościowe, instrumenty pochodne oraz papiery

wartościowe o stałym dochodzie (przy czym poziom zabezpieczenia może być stały lub ulegać zmianom, zgodnie z zasadami określonymi w statucie, prospekcie informacyjnym lub prospekcie emisyjnym funduszu). Do tej kategorii zalicza się zarówno fundusze stosujące strategię inwestycyjną CPPI, jak również fundusze z gwarancją kapitału.

- 2) Fundusze stabilnego wzrostu, dla których efektywny udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych w aktywach nie powinien przekraczać 40%.
- 3) Fundusze zrównoważone, które powinny spełniać jeden z dwóch następujących warunków:
 - efektywny udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych w aktywach funduszu nie powinien być mniejszy od 40% i większy od 60%,
 - albo**
 - efektywny udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych w aktywach nie powinien być mniejszy od 30% i większy od 70% oraz fundusz powinien posiadać benchmark będący możliwym do odwzorowania portfelem lokat, w którym wartościowy udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych mieści się w przedziale 40%–60%.
- 4) Fundusze aktywnej alokacji i selektywne, dla których udział akcji oraz innych udziałowych papierów wartościowych w portfelu lokat kształtuje się szerokim przedziale, nieuwzględnionym w pozostałych kategoriach funduszy mieszanych.
- 5) Fundusze mieszane – inne. Kategoria ta obejmuje pozostałe fundusze mieszane, których nie można przypisać do innych kategorii.

Zastosowanie instrumentów pochodnych oraz dokonywanie lokat w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania nie może powodować wykroczenia minimalnej bądź maksymalnej ekspozycji funduszu na rynek akcji poza progi przewidziane dla danej kategorii.

W formularzu do raportowania w tej klasyfikacji do funduszu należy przypisać jedną z następujących wartości:

Profile
Mixed_Capital_Protected
Mixed_Stable_growth
Mixed_Balanced
Mixed_Active_Allocation&Selective
Mixed_Other

3. Fundusze dłużne

Fundusze dłużne inwestują przede wszystkim w papiery wartościowe o stałym dochodzie. Fundusz nie może inwestować w udziałowe papiery wartościowe z wyjątkiem nabycia akcji w wyniku konwersji długu.

Wśród funduszy dłużnych wyróżnia się następujące kategorie określające ryzyko stopy procentowej oraz dominujący rodzaj instrumentów dłużnych, w które inwestuje dany fundusz:

- 1) Krótkoterminowe fundusze papierów skarbowych, dla których udział w aktywach netto funduszu papierów wartościowych emitowanych, poręczanych lub gwarantowanych przez

- Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo należące do OECD lub międzynarodową instytucję finansową, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej, powinien wynosić co najmniej 80%. Wartość pozostałych składników lokat nie może przekraczać 20% wartości aktywów netto. Średnioważony czas trwania obligacji w portfelu w tej grupie funduszy, wyrażony miarą Modified Duration, nie może przekraczać 2 lat,
- 2) Krótkoterminowe fundusze uniwersalne – fundusze nie spełniające kryteriów umożliwiających zaliczenie ich do grupy funduszy papierów skarbowych lub funduszy papierów korporacyjnych, ale z udziałem obligacji korporacyjnych poniżej 50% aktywów netto. Średnioważony czas trwania obligacji w portfelu w tej grupie funduszy, wyrażony miarą Modified Duration, nie może przekraczać 2 lat
 - 3) Fundusze papierów skarbowych, dla których udział w aktywach netto funduszu papierów wartościowych emitowanych, poręczanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo należące do OECD lub międzynarodową instytucję finansową, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej, powinien wynosić co najmniej 80%. Wartość pozostałych składników lokat nie może przekraczać 20% wartości aktywów netto. Średnioważony czas trwania obligacji w portfelu w tej grupie funduszy, wyrażony miarą Modified Duration, jest dłuższy niż 2 lata,
 - 4) Fundusze uniwersalne – fundusze nie spełniające kryteriów umożliwiających zaliczenie ich do grupy funduszy papierów skarbowych lub funduszy papierów korporacyjnych, ale z udziałem obligacji korporacyjnych poniżej 50% aktywów netto. Średnioważony czas trwania obligacji w portfelu w tej grupie funduszy, wyrażony miarą Modified Duration, jest dłuższy niż 2 lata,
 - 5) Fundusze papierów korporacyjnych, dla których udział w aktywach netto funduszu papierów wartościowych emitowanych przez przedsiębiorstwa, wynosi co najmniej 50%.

Niezależnie od powyższego podziału, wśród funduszy dłużnych wyróżnia się następujące kategorie określające specjalizację walutową:

- 1) Fundusze inwestujące w walucie polskiej
- 2) Fundusze inwestujące w określonej walucie zagranicznej (np. EUR, USD) z oznaczeniem tej waluty
- 3) Fundusze bez określonej podstawowej waluty lokat

Warunkiem zaklasyfikowania funduszu do jednej z podkategorii 1-2 jest utrzymywanie udziału w aktywach netto funduszu lokat denominowanych w danej walucie wynoszącego co najmniej 80%. Udział w aktywach netto funduszu lokat denominowanych w danej walucie oznacza efektywną ekspozycję funduszu na zmiany kursów danej waluty przy uwzględnieniu stosowanych instrumentów pochodnych. Fundusze, które nie spełniają powyższego kryterium, klasyfikowane są jako **fundusze bez określonej podstawowej waluty lokat**.

W formularzu do raportowania w tej klasyfikacji do funduszu należy przypisać jedną z przykładowych wartości:

Profile
Bond_Short_Term_Treasury_PLN
Bond_Short_Term_Treasury_EUR
Bond_Short_Term_Treasury_USD
Bond_Short_Term_Treasury_no_base_currency
Bond_Short_Term_Universal_PLN
Bond_Short_Term_Universal_EUR
Bond_Short_Term_Universal_USD
Bond_Short_Term_Universal_no_base_currency
Bond_Treasury_PLN
Bond_Treasury_EUR
Bond_Treasury_USD
Bond_Treasury_no_base_currency
Bond_Universal_PLN
Bond_Universal_EUR
Bond_Universal_USD
Bond_Universal_no_base_currency
Bond_Corporate_PLN
Bond_Corporate_EUR
Bond_Corporate_USD
Bond_Corporate_no_base_currency

4. Fundusze rynku pieniężnego

Do tej grupy funduszy należą fundusze, które spełniają kryteria określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem wyszczególnia się następujące grupy funduszy:

- 1) Fundusze rynku pieniężnego o zmiennej wartości aktywów netto (Variable Net Asset Value - VNAV),
- 2) Fundusze rynku pieniężnego długu publicznego o stałej wartości aktywów netto (Constant NAV - CNAV)
- 3) Fundusze rynku pieniężnego o niskiej zmienności wartości aktywów netto (Low-Volatility NAV - LVNAV)
- 4) Standardowe fundusze rynku pieniężnego o zmiennej wartości aktywów netto
Metodologia klasyfikacji funduszy w ramach ww. grup funduszy szczegółowo opisana jest w Rozporządzeniu.

Niezależnie od powyższego podziału, wśród funduszy dłużnych wyróżnia się następujące kategorie określające specjalizację walutową:

- 1) Fundusze inwestujące w walucie polskiej

- 2) Fundusze inwestujące w określonej walucie zagranicznej (np. EUR, USD) z oznaczeniem tej waluty
- 3) Fundusze bez określonej podstawowej waluty lokat

Warunkiem zaklasyfikowania funduszu do jednej z kategorii 1)–2) jest utrzymywanie udziału w aktywach funduszu lokat denominowanych w danej walucie wynoszącego 100%. Fundusz, który utrzymuje lokaty denominowane w różnych walutach, może być zaklasyfikowany do jednej z kategorii 1–2, pod warunkiem stosowania pełnego zabezpieczenia kursowego względem głównej waluty. Dopuszcza się również niewielki (do 10%) udział aktywów denominowanych w walucie innej niż podstawowa, jeżeli fundusz zbywa w tej walucie uczestnictwa tytuły uczestnictwa. Fundusze, które nie spełniają powyższego kryterium, klasyfikowane są jako **fundusze bez określonej podstawowej waluty lokat**.

W formularzu do raportowania w tej klasyfikacji do funduszu należy przypisać jedną z przykładowych wartości:

Profile
Money_Market_VNAV_PLN
Money_Market_VNAV_EUR
Money_Market_VNAV_USD
Money_Market_VNAV_no_base_currency
Money_Market_CNAV_PLN
Money_Market_CNAV_EUR
Money_Market_CNAV_USD
Money_Market_CNAV_no_base_currency
Money_Market_LVNAV_PLN
Money_Market_LVNAV_EUR
Money_Market_LVNAV_USD
Money_Market_LVNAV_no_base_currency
Money_Market_Standard_VNAV_PLN
Money_Market_Standard_VNAV_EUR
Money_Market_Standard_VNAV_USD
Money_Market_Standard_VNAV_no_base_currency

5. Fundusze nieruchomości

Do grupy funduszy nieruchomości należą fundusze, które celem inwestycyjnym jest uzyskiwanie dochodów z tytułu wynajmu nieruchomości lub wzrost wartości aktywów w wyniku wzrostu wartości nieruchomości posiadanych przez fundusz bezpośrednio lub za pośrednictwem spółek celowych.

Po zakończeniu przez fundusz procesu budowy docelowego portfela lokat, który może trwać maksymalnie 36 miesięcy, co najmniej 80% wartości aktywów **funduszu nieruchomości** powinny stanowić:

- prawa do nieruchomości,
- akcje lub udziały w niepublicznych spółkach celowych, których aktywa składają się przede wszystkim z nieruchomości,

– instrumenty rynku pieniężnego oraz papiery dłużne wyemitowane przez niepubliczne spółki celowe, których akcje lub udziały wchodzi w skład portfela lokat, oraz wierzytelności względem tych spółek.

W formularzu do raportowania kategoria ta ma wartość:

Profile
Real_Estate

6. Fundusze aktywów niepublicznych

Fundusze aktywów niepublicznych specjalizują się w inwestycjach na niepublicznym rynku kapitałowym.

Po zakończeniu przez fundusz procesu budowy docelowego portfela lokat, który może trwać maksymalnie 36 miesięcy, co najmniej 80% wartości aktywów **funduszu aktywów niepublicznych** powinny stanowić:

- akcje lub udziały w spółkach niepublicznych, chyba stały się one przedmiotem publicznej oferty lub zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym po ich nabyciu przez fundusz,
 - akcje spółek publicznych, nabyte przez fundusz z zamiarem wycofania spółki z obrotu zorganizowanego lub z zamiarem wywierania istotnego wpływu na zarządzanie i strategię działalności spółki,
 - papiery dłużne, instrumenty rynku pieniężnego i wierzytelności spółek wskazanych powyżej.
- Fundusz może być zaliczony do kategorii funduszy aktywów niepublicznych tylko pod warunkiem, że nie spełnia warunków umożliwiających zakwalifikowanie tego funduszu do kategorii funduszy nieruchomości.

W formularzu do raportowania kategoria ta ma wartość:

Profile
Private_Equity_(FIZAN)

7. Fundusze absolutnej stopy zwrotu

Fundusz absolutnej stopy zwrotu jest funduszem spełniającym łącznie następujące warunki:

- 1) nie posiada regularnego benchmarku będącego możliwym do odwzorowania portfelem papierów wartościowych ani portfela wzorcowego określającego politykę inwestycyjną funduszu,
- 2) prowadzi politykę inwestycyjną uwzględniającą co najmniej dwa spośród poniższych założeń:
 - stosuje techniki inwestycyjne ukierunkowane na osiągnięcie dodatnich stóp zwrotu niezależnie od bieżącej koniunktury rynkowej w klasie aktywów, w której specjalizuje się fundusz, a w przypadku inwestowania w kilka klas aktywów – niezależnych od bieżącej koniunktury w tych klasach aktywów,
 - systematycznie korzysta z dźwigni finansowej poprzez zaciąganie kredytów lub pożyczek o znacznym udziale w aktywach funduszu, wykorzystanie instrumentów pochodnych lub zastosowanie innych technik inwestycyjnych, przy czym łączna ekspozycja funduszu przy

uwzględnieniu stosowanej dźwigni finansowej istotnie przewyższa wartość aktywów netto funduszu,

- wykorzystuje w dużym stopniu krótką sprzedaż instrumentów finansowych lub krótkie pozycje w instrumentach pochodnych,

3) pobiera opłatę zmienną za zarządzanie, uzależnioną od wyników funduszu.

W formularzu do raportowania kategoria ta ma wartość:

Profile
Absolute_Return

8. Fundusze surowcowe

Fundusze surowcowe są funduszami inwestującymi co najmniej 66% wartości aktywów w instrumenty finansowe powiązane z rynkami surowcowymi, takie jak akcje spółek surowcowych lub towarowe instrumenty pochodne.

Fundusz może być zaliczony do kategorii funduszy surowcowych tylko pod warunkiem, że nie spełnia warunków umożliwiających zakwalifikowanie tego funduszu do kategorii funduszy akcji – sektorowych lub do kategorii funduszy hedgingowych.

W formularzu do raportowania kategoria ta ma wartość:

Profile
Commodity

9. Fundusze sekurytyzacyjne

Do grupy funduszy sekurytyzacyjnych należą fundusze inwestycyjne zamknięte utworzone jako fundusze sekurytyzacyjne, zgodnie z postanowieniami Ustawy o funduszach inwestycyjnych z dnia 27 maja 2004 r. (Dz. U. Nr 146 poz. 1546 z późn. zm.).

W formularzu do raportowania kategoria ta ma wartość:

Profile
Securitized

Uwagi dodatkowe:

1. **Fundusze funduszy** oraz fundusze inwestujące zasadniczą część aktywów w tytuły uczestnictwa jednej instytucji wspólnego inwestowania klasyfikuje się na podstawie oceny łącznego składu portfeli inwestycyjnych instytucji wspólnego inwestowania, w których tytuły uczestnictwa inwestuje dany fundusz (tzn. na podstawie modelowej ekspozycji funduszu na rynki udziałowych papierów wartościowych oraz papierów o stałym dochodzie lub rynki instrumentów pochodnych).
2. W przypadku **funduszy z wydzielonymi subfunduszami** osobno klasyfikuje się każdy z subfunduszy.

3. W przypadku **funduszy podstawowych i powiązanych** klasyfikacji podlegają jedynie fundusze powiązane. Profil funduszu powiązanego należy określić na podstawie polityki inwestycyjnej funduszu podstawowego.

Dodatkowo wszystkie klasyfikowane fundusze dzieli się na fundusze dedykowane oraz niededykowane, w zależności od poniższych kryteriów.

Fundusz dedykowany definiowany jest jako fundusz, którego uczestnikiem jest jeden określony inwestor lub ograniczona grupa inwestorów, charakteryzujący się zindywidualizowaną polityką inwestycyjną oraz warunkami dystrybucji, opracowanymi w porozumieniu z uczestnikami. Funduszem dedykowanym jest m.in. fundusz, którego jedynym lub głównym inwestorem są inne podmioty z grupy kapitałowej towarzystwa.

Do funduszy dedykowanych zaliczane są również fundusze inwestycyjne zamknięte, których certyfikaty oferowane są w formie emisji niepublicznej, z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy grupa docelowa uczestników nie jest z góry określona, a polityka inwestycyjna nie jest zindywidualizowana zgodnie z potrzebami konkretnych inwestorów, fundusz może być klasyfikowany jako niededykowany.

Fundusze, które nie spełniają kryteriów funduszu dedykowanego, klasyfikowane są jako **fundusze niededykowane**.